

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 17, 29. juni 2017

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Brug dit eget udsæd og spar penge
 - Aktuelt i hestebønner
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Ny husdyrlovgivning
- **ARRANGEMENTER**
 - Herning majsdemo 2017
- **VANDING**
 - Vandbalancen uge 26

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Marie Uth

Der er udsigt til nedbør de kommende dage, og den kommer belejligt. Især vårsæd og hvede har brug for vand. Vinterbyg, vinterraps og rug er så fremskreden i udvikling, at vanding ikke længere er aktuel. Generelt gælder det, at vanding kan svare sig frem til st. 75, hvor kerneindholdet begynder at blive grynet. En anden tommelfingerregel siger, at så længe der er 1 ½ grønne blade tilbage på kornet, kan det stadig betale sig at vande.

I den seneste uge har vi set eksempler på brunrust i hvede, hvilket er usædvanligt. Hveden er dog så langt i udvikling, at angrebene ikke har betydning. Vi ser fortsat nedknækning i vinterbyg, og der er også lejesæd i rug. Som nævnt i sidste nummer af Tilvækst salgsafgrøder, er det nu et rigtigt godt tidspunkt at gøre status over sæsonen. Har strategierne virket eller skal de justeres? Er der begyndende problemer med rodokrudt, græsokrudt, sædskiftesygdomme og lave jordbundstal, som skal tages hånd om? Lige nu kan vi se rigtigt mange ting i afgrøderne, og kunsten er at huske dem, når næste sæson skal planlægges og når de kommende afgrøder er i fuld vækst. Du kan selv gøre notater og evt. tage nogle billeder af problematiske områder. Alternativt vil vi anbefale at få markerne gennemgået systematisk af en planterådgiver og få udarbejdet en besøgsrapport.

Svampe i vårsæd

De seneste uger har bygrust bredt sig voldsomt i vårbyg, særligt i den sydlige del af Sagros område. I normale år er der begrænset gevinst for svampesprøjtning i vårbyg, og en sund sort kan man ofte undlade at behandle mod svampe. Men i år forudser vi, at der kan være store udbyttetab, hvis bygrusten ikke bliver holdt under kontrol. Der er betaling for at bekæmpe bygrust frem til

blomstring, hvis der er mere end 10 procent angrebne planter. Nogle vårbygmarker har allerede nået blomstring. Til bekæmpelse i ubehandlede marker kan anvendes 0,2 l/ha Prosaro eller Proline Xpert kombineret med 0,25 l/ha Comet Pro eller 0,2 l/ha Aproach. Hvis marken har været sprøjtet tidligere, og der kun skal bekæmpes bygrust, anbefaler vi 0,3 l/ha Orius.

Bygbladplet er den næstmest udbredte sygdom. Bygbladplet bekæmpes i modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter til vækststadium 65 (blomstring). Sent sået vårbyg er først ved at skride nu, og dermed er det et godt tidspunkt at udføre en svampesprøjtning. Se oversigt over løsningsforslag i TILVÆKST salgsafgrøder nr. 14.

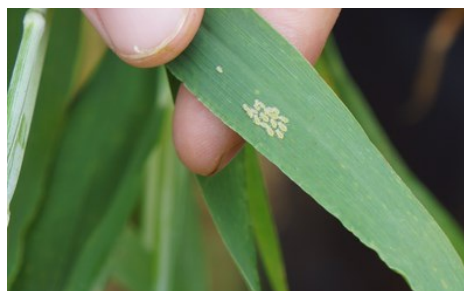
Billede 1 På billedet ses ubehandlet vårbyg til venstre, som har små pustler af bygrust på alle blade. Til højre ses en behandlet plante. Sorten er RGT Planet (Foto: Jens Nygaard Olesen, SAGRO).

Havre

Havren er mange steder så fremskreden i udvikling, at svampebekæmpelse generelt ikke længere er aktuel. Meldug er dog udbredt og bekæmpes til blomstring ved over 50-75 procent angrebne planter. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius eller 0,3 l Folicur Xpert. Se oversigt over løsningsforslag i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 14.

Skadedyr

Der er enkelte bladlus i hvede og vårbyg, men endnu har vi ikke set marker med behov for bekæmpelse. Skadetærsklen er 25 procent angrebne strå, hvis der samtidig er behov for svampebekæmpelse og ellers ved over 40 procent angrebne strå. Bekæmpelse kan fx ske med 0,1 l/ha Mavrik 2F eller 0,125 kg/ha Pirimor G.

Billede 2 Bladlus i vårbyg. Forekomsten af bladlus er fortsat begrænset (Foto: Jens Nygaard Olesen, SAGRO).

Brug dit eget udsæd og spar penge

Af planterådgiver Jens Nygaard Olesen

En del landmænd anvender deres eget korn til udsæd og opnår derved en besparelse på udgifter til udsæd, både når det gælder vårsæd og vintersæd. Besparelsen er selvfølgelig individuel og afhængig af, hvilken pris kornet kan sælges til. Men en besparelse på 75 -100 kr./hkg bør kunne opnås.

Ved anvendelse af eget korn til udsæd, bør du følge disse råd:

- Få altid foretaget en spireanalyse
- Kornet skal være tørt med max 18 % vand
- Kornet skal renses for ukrudtsfrø og skadede, samt uudviklede kerner
- Kornet bør ved analyse være testet for udsædsbårne sygdomme
- Vælg en kornsort med forholdstal på niveau 100 eller derover
- Hybridkorn kan ikke bruges til hjemmeavlet udsæd

Sådan gør du!

Høst foragre først, og anvend ikke dette korn til udsæd (for at undgå evt. græsfrø i udsæden). Det øvrige korn lægges i lager, hvor der kan tilsættes luftkøling. Herefter bør der sendes en prøve til et anerkendt laboratorium, hvor spireprocent og forekomst af udsædbårne sygdomme testes. Byg kan i visse tilfælde undvære en bejdsning, mens der typisk er behov for bejdsning i hvede.

Ved selve bejdsningen er der mobilfirmaer, der tager rundt på landbrugene og foretager rensning, sortering, bejdsning og opsækning. Såsæden bliver i mange tilfælde sneglet direkte op i landmandens egen vogn, herved spares 15 kr. /100 kg til sække.

Fra branchens side forlyder det, at flere landmænd ofte går sammen om at leje et anlæg. Herved er der en rationalisering på opstart af blande-anlæg og en reduktion af startgebyr på 500 kr. Kapaciteten på blande-anlæggene ligger mellem 60 og 150 hkg/time.

Husk at meddele danske sortsejere, at du anvender eget udsæd på deres hjemmeside.

Billede 1 Renseanlæg i arbejde, hvor der læsses direkte på vogn.

Priseksempel

I tabel 1 kan du se et eksempel, hvor prisen er udregnet for udsæd til 95 ha hvede, hvor der tilsås med 158 kg/ha. Den samlede pris bliver 207 kr./hkg udsæd, svarende til 327 kr./ha. Prisniveauet for indkøbt udsæd af en kvalitetshvede er 275-300 kr./hkg.

Tabel 1 Beregning af pris for hjemmeavlet udsæd, hvor der regnes med en samlet mængde på 150 hkg hvede, svarende til udsæd til 95 ha.

Forudsætninger	Pris (kr.)
Opstartsgebyr	500
Rensning og sortering af 150 hkg korn	5.400
Bejdsning af 150 hkg korn	4.200
Emballage (Big Bags)	2.250
Kornpris (100 kr./hkg)	15.000
Forædlerafgift for 150 hkg korn à 25 kr.	3.750
Resultat	Pris (kr.)
Pris for 150 hkg hjemmeavlet udsæd	31.100
Pris for 1 hkg hjemmeavlet udsæd	207

Aktuelt i hestebønner

Af planterådgiver Christina S. Jørgensen

Svampesygdomme

Hestebønnerne er nu i blomstring, og der er meldinger om fund af chokoladeplet og hestebønnebladplet. Chokoladeplet, hestebønnebladplet samt rust er tabsvoldende, og det anbefales at udføre en svampebekæmpelse, hvis der observeres angreb i marken. Sygdommene er lette at få øje på i afgrøden, og det er fra nu af markene skal ses efter. Angrebene af chokoladeplet starter typisk på de nederste blade først. Bekæmpelsen foretages med 0,5 l/ha Amistar eller en tankblanding af 0,3 l/ha Amistar + 0,3 l/ha Orius 200 EW. Fordelen ved at vælge sidstnævnte løsning, er at Amistar i høj dosering har en forgrønnende effekt og derfor kan være med til at udsætte afmodning og høst. Vær opmærksom på, at midlerne er godkendt til mindre anvendelse i hestebønner. Behandlingsfristen er 35 dage for

Amistar og 28 dage for Orius 200 EW, og der må ikke behandles nærmere end 10 m. fra vandmiljø.

Billede 3 Hestebønne-bladplet (Foto: Eva Tine Engelbreth, SAGRO)

Billede 4 Chokoladeplet (Foto: Eva Tine Engelbreth, SAGRO)

Bladlus

Finder du bededbladlus i marken, kan disse bekæmpes sammen med sprøjtning mod svampe. Bekæmpelsestærsklen for bededbladlus er 10 – 15 pct. angrebne planter og begyndende kolonidannelse. Ved behov for bekæmpelse kan du anvende en af følgende løsninger.

Tabel 1 Bekæmpelse af bededbladlus i hestebønne

Middel	Dosis [l, kg/ha]	Pris [kr./ha]	Behandlingsfrist	Afstand til vandmiljø [m]
Karate 2,5 WG	0,20 – 0,25	96 - 120	14 dage	20
Mavrik 2 F / Mavrik Vita	0,15 – 0,20	90 - 120	7 dage	10
Pirimor G	0,15	125	3 dage	20

Pirimor G giver den bedste synlige effekt og foretrækkes, især ved kraftige angreb. Bemærk, at Pirimor kun må bruges én gang pr. vækstsæson.

Karate WG har bimærke og må over blomstrende planter kun anvendes uden for biernes flyvetid, dvs. efter ca. kl. 21 og før kl. 03.

REGLER OG TILSKUD

Ny husdyrlovgivning

Af miljørådgiver Peder Chr. Thomsen

Ny lovgivning pr. 1. august betyder, at der ved miljøgodkendelse af en ejendom med husdyr ikke længere skal godkendes et dyrehold. I stedet skal det staldanlæg godkendes, som dyrene i det daglige færdes i. Eksisterende godkendelser fortsætter uændret indtil man enten ændrer ejendommens dyrehold eller ændrer/udvider staldanlægget på ejendommen. Så skal ejendommen have en ny miljøgodkendelse efter de nye principper.

Den væsentligste ændring i den nye lovgivning er, at ammoniakfordampning og lugtudvikling beregnes pr. m² staldareal i stedet for på grundlag af dyreholdet i staldene. Det bevirker, at der bliver beregnet en forholdsvis høj ammoniakfordampning og lugtudvikling fra stalde, hvor dyrene har forholdsvis god plads.

Udover fleksibilitet med hensyn til dyreholdet er der også den fordel ved den nye lovgivning, at udnyttelsesfristen udvides til at være 6 år. Det kommer også til at gælde for tilladelser og godkendelser efter nuværende lovgivning, hvor udnyttelsesfristen endnu ikke er overskredet.

I lovgivningen er der indskrevet frister for, hvor lang tid kommunen har til sagsbehandlingen af de forskellige typer ansøgninger. Det kan give en begrundet forventning om, at sagsbehandlingen efter den nye lovgivning kommer noget hurtigere i gang end tilfældet var i 2007, da den nuværende lovgivning trådte i kraft.

ARRANGEMENTER

Herning majsdemo 2017

På vej hjem fra Landsskuet i Herning, kan du slå et smut forbi SAGRO-majsdemo. Majsdemoen afholdes torsdag den 29. og fredag den 30. juni mellem kl. 15.30 og 18.00 på Hvæslundvej 37, 7400 Herning. Læs mere [her](#).

VANDING

Vandbalancen uge 26

Af planterådgiver Christina Skelmosen Jørgensen

Den seneste uge har budt på nedbør mange steder, dog har det ikke været nok til at fylde op til markkapacitet og det har på de letteste jorde været nødvendigt at vande hveden tredje gang og første gang i sent sået vårbyg.

Prognosen for den kommende uge melder om større mængder nedbør. Dermed vil der, såfremt prognosen holder, ikke være behov for vanding den kommende uge.

[Link til vandbalancen.](#)